

13 oktyabr dəmiryolçuların peşə bayramıdır

Azərbaycanın polad yolları 3 beynəlxalq dəhlizin qovşağında

Şəbəkənin Qarabağ və Şərqi Zəngəzur qolları sürətlə bərpa edilir

Prezident İlham Əliyevin 2005-ci il oktyabrın 7-də “Dəmir yolu işçilərinin peşə bayramının təsis edilməsi haqqında” imzaladığı sərəncama əsasən, hər il oktyabrın 13-ü Azərbaycan dəmiryolçularının peşə bayramı kimi qeyd olunur.

141 illik tarixi olan Azərbaycan dəmir yolları möhtəşəm inkişaf yolu keçib. Azərbaycanda dəmir yolu tikintisinin birinci mərhələsi 1878-ci ildə başlanıb və 1880-ci il yanvarın 20-də uzunluğu cəmi 20 kilometr olan Bakı–Sabunçu–Suraxanı dəmir yolunun istifadəyə verilməsi ilə başa çatıb. O vaxtdan Azərbaycan Dəmir Yolları yükdaşımalara tələbatın artması nəzərə alınmaqla mərhələ-mərhələ inkişaf etdirilib və müstəqillik illərində təkmilləşdirilib.

Üç beynəlxalq nəqliyyat dəhlizinin kəsişməsində yerləşən Azərbaycanın dəmir yolları “Şərqi-Qərb”, “Şimal-Cənub” və “Cənub-Qərb” nəqliyyat dəhlizi üzrə yüklərin daşınmasını həyata keçirir. 2017-ci il oktyabrın 30-da istismara verilən və “Şərqi-Qərb” Nəqliyyat Dəhlizinin bir hissəsini təşkil edən Bakı–Tbilisi–Qars (BTQ) dəmir yolu nəqliyyatı ilə bir sıra ölkələrin yükləri Avropaya və əks istiqamətə daşınır. Bu marşrutun fəaliyyəti nəticəsində yol boyunca yerləşən ölkələr arasındakı ticarət dövriyyəsi və qarşılıqlı sərmayə qoyuluşu getdikcə artır, infrastrukturdan istifadə edən ölkələr arasındakı əməkdaşlıq isə dərinləşir. BTQ 3 dövlət əlaqələndirməklə yanaşı, həm də onlarca xalq və ölkə üçün körpü rolunu oynayır. Xatırladaq ki, 2017–2022-ci illərdə BTQ dəmir yolu xətti ilə 1 milyon 347 min 585 ton, ümumilikdə isə, indiyədək 1 milyon 470 min ton yük daşınıb.

Azərbaycanın turizm potensialının artırılmasında xüsusi yeri olan dəmir yolu xətlərinin yenidən bərpası, inşası istiqamətində də işlər aparılır. Bu layihələrə misal olaraq Ləki stansiyası–Qəbələ bixətli dəmir yolunu göstərmək olar. Bu

istiqamətdə də sürət qatarlarından istifadə olunacağı nəzərdə tutulur. Gəncədən sonra Qəbələyə sürət qatarının təşkil şimal regionunun turizm potensialının genişlənməsi üçün mühüm önəm daşır. Qəbələ daxili və xarici turistlərin səyahəti baxımından Bakıdan sonra ikinci yerdə qərarlaşır. Həmçinin bu rayon ilin bütün fəsilərində turistləri özünə cəlb edən bir istiqamətdir.

Vətən müharibəsində qazanılan parlaq qələbə ilə dəmir yolu infrastrukturunda da yeni mərhələnin əsası qoyuldu. Savaşdan az sonra Prezident İlham Əliyev “Bərdə–Ağdam dəmir yolu xəttinin layihələndirilməsi və tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında” sərəncam imzaladı. Uzunluğu 45 kilometr olan Bərdə–Ağdam dəmir yolu xəttinin layihələndirmə və tikinti işlərinin iki mərhələdə həyata keçirilməsinə başlandı.

Layihəyə əsasən, əvvəlcə Bərdə–Təzəkənd istiqamətində 19 kilometr, ikinci mərhələdə isə Təzəkənd–Ağdam dəmir yolunun bərpa edilməsi, Köçərli, Təzəkənd, Ağdam stansiyalarında yeni standartlara uyğun binaların tikintisi nəzərdə tutulub. Bərdə–Ağdam mənzili üzrə 117 süni qurğunun, o cümlədən, 103 ədəd dəmir–beton borunun, 2 böyük yolötürücü qurğunun və 2 körpünün tikilməsi planlaşdırılıb. Həmçinin Horadiz–Ağbənd dəmir yolu istiqamətində də infrastruktur işlərinə başlanılıb.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə yaradılmış nəqliyyat infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi və modernləşdirilməsi prosesi Prezident İlham Əliyev tərəfindən daha intensiv şəkildə aparılır. “Bakı–Tbilisi–Qars” və “Şimal–Cənub”

beynəlxalq və regional nəqliyyat dəhlizlərinin reallaşması həyata keçirilən irimiqyaslı işlərdəndir.

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələri ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdikdən dərhal sonra ölkə başçısının tapşırıqlarına uyğun olaraq Qarabağda başlanılan quruculuq işləri çərçivəsində dəmir yolu infrastrukturuna layihələri intensiv şəkildə həyata keçirilir. “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Bərdə–Ağdam, Horadiz–Ağbənd dəmir yolu xətlərinin yenidən qurulması və Füzuli–Şuşa yeni dəmir yolu xəttinin inşası işlərini davam etdirir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 24 noyabr 2020-ci il tarixli sərəncamına əsasən, yenidən qurulması işlərinə başlanılan Bərdə–Ağdam dəmir yolu xəttinin ox üzrə uzunluğu 47,1 kilometrə bərabərdir. Layihə çərçivəsində bixətli dəmir yolu xətti üzrə hazırda fəaliyyətdə olan Bərdə və Köçərli stansiyaları təmir ediləcək, Təzəkənd və Ağdam stansiyaları isə yenidən tikiləcək. Həmçinin yol üzrə 114 ədəd süni mühəndis qurğusunun tikintisi də nəzərdə tutulur.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən 14 fevral 2021-ci il tarixində təməli qoyulmuş Horadiz–Ağbənd dəmir yolu xəttinin ox üzrə uzunluğu 110,4 kilometrə bərabərdir. Bixətli dəmir yolu 8 stansiyadan ibarət olacaq, həmçinin layihə çərçivəsində ümumilikdə 300-ə yaxın süni mühəndis qurğusunun tikintisi planlaşdırılıb. Horadiz stansiyası ilə yanaşı, digər yeddi stansiya – Mərcanlı, Mahmudlu, Soltanlı, Qumlaq, Mincivan, Bartaz və Ağbənd tamamilə yenidən tikiləcək.

İcrasına başlanılan layihələrlə yanaşı, ADY-nin mütəxəssisləri tərəfindən azad edilmiş ərazilərdə dəmir yolu xətlərinin inşası üçün yeni istiqamətlər araşdırılır. Belə istiqamətlərdən biri də Dəlilməmədi–Kəlbəcər dəmir yolu xəttidir. Dəmir yolu xəttinin ilkin konseptual layihəsi hazırlanıb. Ox üzrə uzunluğu 88,8 kilometrə bərabər bu bixətli dəmir yolu xətti üzrə 220-ə yaxın süni mühəndis qurğusunun layihələndirilməsi və tikintisi təklif edilir.

Azərbaycan Dəmir Yollarının vaqon və lokomotiv parkının yenilənməsi istiqamətində atılan mühüm addımlar da olduqca təqdirəlayiqdir. Yükdaşımalarına olan tələbatın ödənilməsi, xidmətin səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi, əlavə yüklərin cəlb olunması və daşınan yüklərin mənzil başına təhlükəsiz şəraitdə çatdırılması üçün texniki vasitələrin yeniləndirilməsi zamanın tələbidir. Bu, həm də əlavə valyuta resurslarının Azərbaycan iqtisadiyyatına yönəldilməsi deməkdir.